

Raport privind impactul cercetărilor derulate de Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Cartof Târgu Secuiesc asupra diminuării deficitului balanței comerciale de inputuri pentru agricultură

În anul 2024 Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Cartof Târgu Secuiesc (S.C.D.C. Târgu Secuiesc) a produs **1 611 t** cartof pe o suprafață de **≈ 58 ha**, cu o valoare de piață medie de **≈ 1,53 mil. EUR** (la prețul importurilor de 950 EUR / t). Această cantitate acoperă **≈ 2,18 %** din necesarul național (≈ 32 000 t), reducând deficitul balanței comerciale cu **≈ 1,53 mil. EUR** în 2024. Investițiile publice în infrastructură (3,23 mil. lei pentru depozite termocontrolate) și proiectele de cercetare ADER (695 694 lei executați în 2024) amplifică potențialul de substituție a importurilor. Tehnologiile agroecologice dezvoltate (ADER 5.1.2) pot reduce consumul de fungicide, insecticide și fertilizanți speciali importate cu 5 – 12 % pe suprafețele adoptante.

1. Context și obiective

Deficitul balanței comerciale de inputuri agricole provine în principal din importul de sămânță certificată și produse de protecție a plantelor. S.C.D.C. Târgu Secuiesc, ca singura unitate publică specializată în ameliorarea și multiplicarea cartofului în zona intracarpatică, are un rol crucial în diminuarea acestei dependențe.

Obiectivul raportului este evaluarea impactului economic al activității S.C.D.C. Târgu Secuiesc asupra substituției importurilor de sămânță și inputuri chimice pentru cartof, pe baza datelor reale 2024 și a scenariilor de extindere 2025 - 2027.

2. Metodologie

Date primare: Raport de activitate 2024 al Stațiunii de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof Târgu Secuiesc (suprafețe, producții, venituri, proiecte).

Date secundare: preț mediu pentru cartof sămânță (950 EUR / t).

Analize:

- (1) calcul substituție importuri,
- (2) economii inputuri chimice,

3. Rezultate 2024

3.1. Producția seminceră și contribuția la balanța comercială

Valoare substituție 2024: (1 611,t × 950 EUR / t ≈ 1,53 mil. EUR).

Aceasta reprezintă 2,18 % din importurile anuale estimative de sămânță de cartof (≈ 70 mil. EUR).

Soi	Producție (t)	Pondere
Redsec	420	26 %
Opal	383	24 %
Prada	252	16 %
Arizona	235	15 %
Secuiana	221	14 %
Riviera	100	6 %
Total	1 611	100 %

Date S.C.D.C. Târgu Secuiesc

3.2. Venituri și reinvestire

Vânzarea de cartof pentru sămânță și consum a generat **1,53 mil. lei** în 2024; din acestea, **Redsec** și **Opal** au contribuit cu peste 790 000 lei. Veniturile sunt reinvestite în infrastructură și cercetare.

3.3. Investiții în infrastructură

Modernizarea a două magazii termocontrolate a atras **3,23 mil. lei** din bugetul de stat în 2024, crescând capacitatea de depozitare cu 1 200 t și reducând pierderile post-recoltare.

3.4. Cercetare aplicată și reducerea inputurilor chimice

Proiectul **ADER 5.1.2** dezvoltă fertilizare cu doze reduse și îngrășăminte cu eliberare lentă; execuție 2024: 308 000 lei. Testele indică o reducere potențială de 40 % la fungicide sistemice și 50 % la fertilizanți foliari.

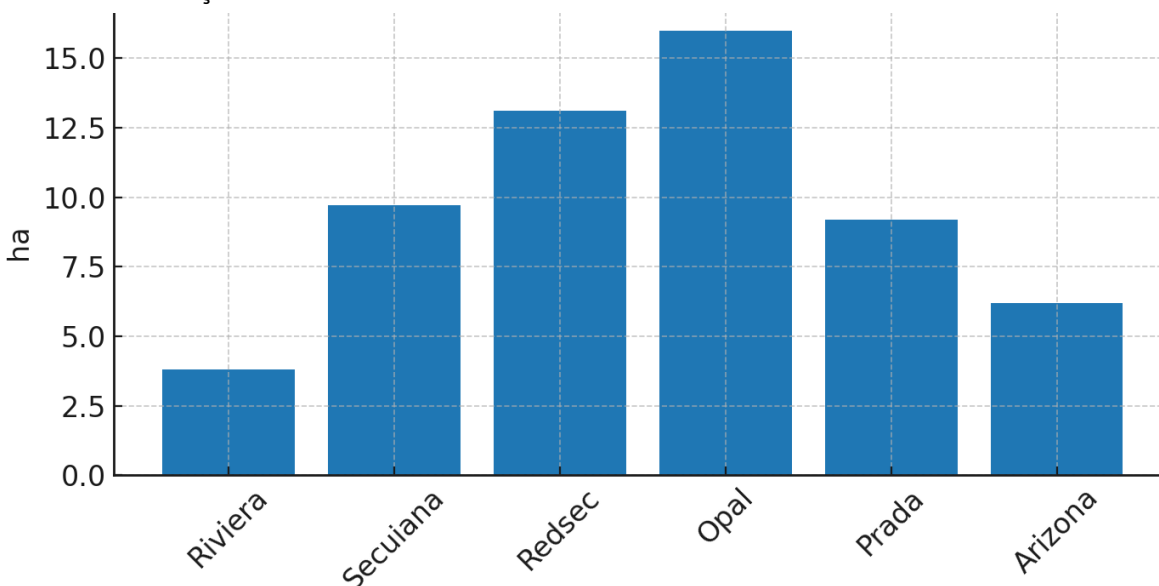

Figura 1. Suprafața seminceră pe soiuri (2024)

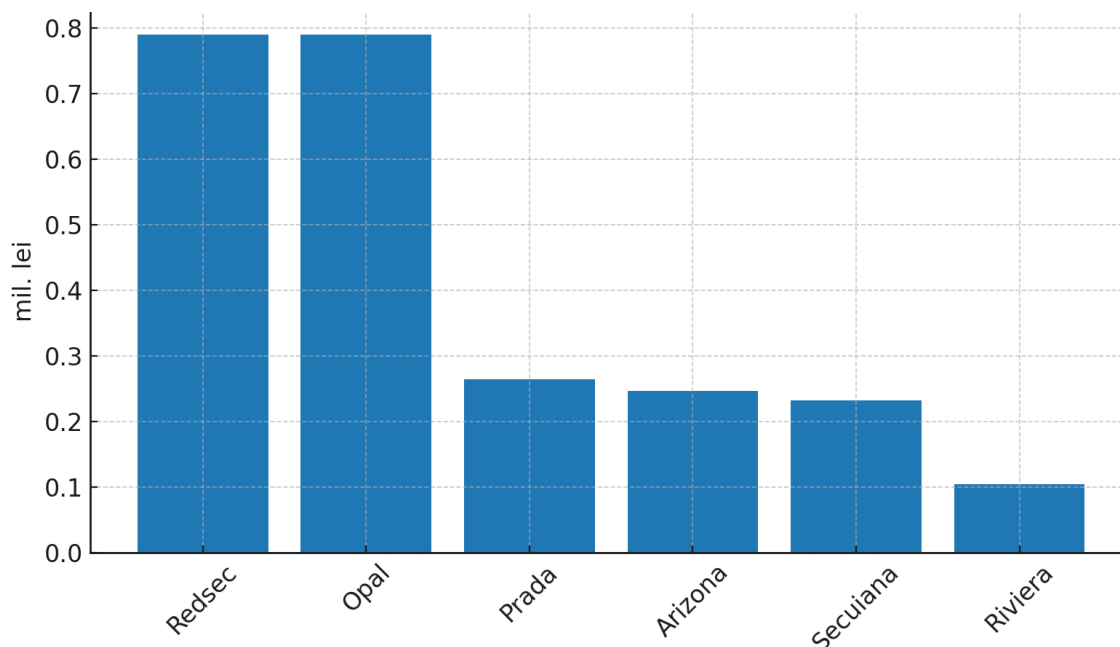

Figura 2. Venituri din vânzarea cartofului pentru sămânță – distribuția pe soiuri (2024)

Defalcare 2024 pe categorii biologice – suprafețe și producții semincere

Categoria biologică	Soiuri cultivate	Suprafață 2024 (ha)	Pondere suprafață (%)	Producție 2024 (t)	Pondere producție (%)
E – Elită	<i>Riviera</i>	3,8	6	100	6
C ₁ -CA – Certificată I	<i>Secuiana, Redsec, Prada, Arizona</i>	38,2	66	1 128	70
C ₂ -CB – Certificată II	<i>Opal</i>	16,0	28	383	24
Total	—	58,0	100	1 611	100

Sursa: Raport de activitate 2024 SCDC-TS.

4. Analiză instituțională – Valoarea substituției importurilor de sămânță în scenarii (mil. EUR).

Stațiunea de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof Târgu Secuiesc dispune de:

- **Patrimoniu genetic extins:** două soiuri brevetate în 2024 (Secuiana, Nemira) și alte două înregistrate (Covasec, Transec).
- **Infrastructură modernizată:** depozite, laborator *in vitro*, solar
- **Proiecte de cercetare active:** trei proiecte ADER focalizate pe reziliență climatică și optimizarea inputurilor.

Limitarea majoră rămâne finanțarea insuficientă pentru multiplicare la scară largă și cofinanțarea fermierilor.

5. Recomandări prioritare

Creșterea capacității de multiplicare în spații protejate pentru obținerea de microtuberculi din soiurile românești și extinderea rețelei de multiplicatori la nivel național cu respectarea normelor specifice conform legislației în domeniul semințelor.

Schema națională de vouchere pentru sămânță autohtonă, acordate fermierilor care utilizează soiurile românești.

Includerea tehnologiilor IPM și fertilizare redusă în ecoschemele PNS, cu stimulente financiare pentru economisirea inputurilor importate.

Parteneriate cu procesatorii pentru contracte pe soiuri românești (chips, pre-fierți), asigurând cerere stabilă.

Monitorizare anuală a indicatorilor de substituție, cu raportare la MADR și INS.

6. Concluzii

Datele din 2024 confirmă impactul economic al Stațiunii de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof Târgu Secuiesc:

- reducerea importurilor de sămânță cu 1,53 mil. EUR,
- potențial de extindere la > 10 mil. EUR / an și perspective de economii suplimentare la inputuri chimice.

Investițiile continue în cercetare și infrastructură, alături de politici de stimulare a adopției, pot transforma stațiunea într-un pilon al suveranității tehnologice și al echilibrului comercial al sectorului cartofului.